

Anže Lebinger

Superjunak internetne dobe #deadpool

Deadpool 2

leto **2018**

režija **David Leitch**

država **ZDA**

dolžina **111'**

Akcijska komedija **Deadpool 2** (2018, David Leitch) je nadaljevanje, ki deluje zato, ker povsem razume, zakaj je pred dvema letoma deloval prvenec. Ker razume, da obstaja v dobi interneta in internetnega humorja. V dobi, ko je vse dovoljeno in takoj dostopno. In ker je vse takoj dostopno, moraš biti vedno na voljo. Na spletu moraš biti večopravilen, zato Deadpool tudi tvita. Je enovrstičen in moralno nepetičen. V isti sapi nišen in *mainstream*. Obenem nasilen in senzibilen. Hkrati obešenjaški in prostaški. Primitiven in progresiven. Popkulturn in obskuren. Maničen in depresiven. Ima Ryana Reynoldsa in Celine Dion. Genialen par in odlični piar. Marketinško poezijo in medmrežno vizijo.

A če so filmarji razumeli filmski prvenec iz leta 2016, so morali prej razumeti stripovsko podlago. Brez nepotrebne dolgovozenja: ustanovni oče antijunaka, oblečenega v črno-rdeče usnje (rdeče zato, da barabe ne vidijo, kako krvavi) je bil mladi in samozavestni Rob Liefeld. Nadarjeni stripar si je na krilih uspeha pri šefih Marvela pri rosnih dvajsetih izbral pravico, da začrta novega hišnega junaka, navdih za kostum in zafrkantsko osebnost pa je dobil kar pri prijaznem sosedu Spider-Manu. Deadpool je bil na začetku zamišljen kot neuravnovešen pajkomož. Kot idiotska verzija najstniškega junaka. S katanama in bereto. *Frat-boy*. Trol s foruma.

Manjkalo je še pero Fabiana Nicieze. Argentinski pisec je znal ceniti svobodo doslej nezamisljivega junaka, ki je ob splovitvi leta 1991 s svojim humorjem štrlel iz panteona marvelovskih superjunakov še bistveno bolj kot danes. »Brez filtra in obžalovanj.« *Deadpool* je bil seveda instantni hit, a vseeno nišen. Popkulturne reference, prebijanje četrtega zidu, obešenjaški humor, fleksibilna seksualnost, estetizirano nasilje in satirizacija so prišli kasneje in so skupek idej različnih piscev, ki so si dali duška, ker so jim dovolili. *Deadpool* je v 27 letih obstoja postal nekakšen morilski Robin Williams, dobil kvirovski predznak, postal ikona obstrancev,

medtem pa preživel številne vzpone in padce stripovske industrije, vključno z bankrotnimi leti sredine devetdesetih. Jasno, čakal je. Nalagal se je.

Ne glede na kulturni status in širok spekter zanesenjakov, ki berejo stripe in se na geekovskih konvencijah oblačijo v gobezdavega plačanca, zelena luč za film ni prišla zlahka. Brez projekta predanega Ryana Reynoldsa, ki je z lobiranjem pri producentih pričel najkasneje leta 2004, filmske verzije po vsej verjetnosti ne bi bilo. Kljub neutrudnim poskusom in osnutkom scenarija je po desetih letih upanja ostalo resnično malo. No, vsaj do poletnega julija 2014, ko se je na medmrežju skrivnostno pojavil testni posnetek avtocestnega pregona (eden uvodnih prizorov). Kdo in kako ni važno. Internet je zgrabil vabo, ker je imela vaba v dednem zapisu enice in ničle. Svoji prepoznajo svoje. Čez nekaj mesecev je produkcijska hiša Fox 2000 požegnala projekt s skromnim proračunom 58 milijonov dolarjev. Junak z najlepšimi stegni v Hollywoodu je ob izidu rušil vikend rekorde in v blagajno hvaležno navrgel čez 780 milijonov ameriških zelencev.

Seveda uspeh ni bil tako samoumeven, kot se morda bere. Razumeti je treba, da *Deadpool* kljub napisanemu še zdaleč ni popkulturna entiteta v rangu *Vojne zvezd*. Torej velikanska blagovna znamka s tolikšno fenovsko bazo, da se lahko piarovskih kampanj loteva docela tradicionalno (beri nenavdihnjeno) in vseeno pride do takšnih števil. *Deadpool* ni tovrsten gigant, temveč čudaški stripovski malček, ki se je moral za silen (in nenadejan) uspeh močno preznajiti. *Deadpool* je za razliko od mogočnejših vrstnikov potreboval nekaj drugačnega. Moral je okupirati informacijske kanale na čelu s socialnimi omrežji, kot jih je. Ne nazadnje brez njih ne bi nastal. Internet ga je ustoličil, zato mora na internetu živeti. Agresivno in učinkovito. Potreben je bil le še poslednji *push*. Zadnji zagon, ki je sprožil plaz in naposled postavil precedens, kako naj bo videti moderno transmedijsko pripovedništvo. Okej, brezzavorni marketing.

Začelo se je z reprizo poze, v kateri je bralke (in bralce) Cosmopolitana daljnega leta 1972 v Adamovi obleki pričakal ameriški žrebec Burt Reynolds. Torej vsaj eden izmed Reynoldsov odločitve ni obžaloval. Sledili so falični posterji, mokre sanje o Waynu Rooneyju, homoerotična masaža s televizijskim voditeljem Conanom O'Brienom in pustovanje z mini možmi X. *Deadpool* je moško publiko nagovarjal, naj si redno pregleduje testise, ženski del pa prepričeval, da je njegov film tudi ljubezenska zgodba. V drugo ni bilo nič manj drzno in erektilno. Od nastopa v južnokorejski glasbeni oddaji v maski samoroga, tvitanja o evroviziji, glutenskih vicev in opravičila Davidu Beckhamu do YouTube avdicije s kanadsko divo Celine Dion, ki je zanj posnela izjemno uvodno balado, naslovljeno *Ashes*. Štos je v tem, da tričetrť promocije sploh ni neposredno vezane na film,

temveč služi gojenju kulta internetne, intermedijske persone. Deadpool je namreč že zdavnaj franšiza z napovedanimi *sequeli*. Napoveduje jih *box office*, kdo pa drug. Drugi del pa je družinski film.

In ker želi biti nadaljevanje prvencu iz leta 2016 to, kar je bil **Boter 2** prvemu **Botru** (The Godfather, 1972, Francis Ford Coppola), je edino logično, da je hiperaktivni *Deadpool 2* verižni, minuto manj kot dve uri dolg geg. Filmski 9gag.com z genialno glasbeno montažo. Velikoplatenski *standup*. Je progresiven, saj ima spolno nevtralno ekipo superjunakov X-Force. Je vulgaren, ko imitira Sharon Stone iz **Prvinskega nagona** (Basic Instinct, 1992, Paul Verhoeven). Je kvirovski, ker ni povsem heteroseksualen. Je metafilmski, ker ve, da je Josh Brolin hkrati terminator Cable in eksterminator Thanos. Je satiričen, ko mikasti žanrske konvencije, posmehljiv, ko jih parodira, in farsičen, ko pretirava. Ki torej deluje ravno zato, ker je v vseh možnih pogledih fluiden. Je manifestacija popkulture in hkrati njena subverzija. Je reverzibilen in gnetljiv, toda vseeno del točno določene ekonomske in družbene logike. Gledalec je zato sicer ob njem lahko moralno fleksibilen, a med njima vseeno velja tihi konsenz, kje so meje dopustnega. No, saj jih tudi prestopa, a vselej s humorjem, ki mu je v briljantni scenaristični izvedbi podrejeno vse, tudi akcija. Jasno, da je kandidat za komedijo leta. Raznim prepovedanim -izmom se lahko prepustimo, ker so del potrošniške fantazije in ker ostajamo anonimni. Ker prepovedano izreka nekdo drug. Po principu interneta torej.

V tem pogledu je *Deadpool* v svojih registrih seveda čisti

oksimoron. Je politično nekorekten korektnoš in nerasističen rasist. Ko recimo Deadpool svojega indijskega taksista naslavlja z rjavi prijatelj, je samoumevno, da tega ne bomo poskusili zunaj kinodvorane. Ko se norčuje iz svoje slepe in temnopolte sostanovalke, vemo, da jo ima hkrati rad. Sprejmemo dejstvo, da Deadpool deluje, kot bi še vedno bil na internetu. Kot bebavi spletni komentar. Kot da med možgani in usti nima filtra. Ta nesposobnost biti tiho, ta humorna impulzivnost, spontana asociativnost in nebrzdano popkulturno referenciranje, vse ima seveda znake hiperkulturalnega. Brezfokusnega preklapljanja med zavihki. Kroničnega internetnega pomanjkanja osredotočenosti.

Prav zaradi tega *Deadpool* deluje kot nekdo, ki je digitalen, medtem ko so vsi ostali še analogni. Zaradi tega ni nič čudno, da superherojski žanr dekonstruira, a ga sočasno obožuje. Da razume njegovo absurdnost, a je hkrati zadovoljno njegova spektakularna atrakcija. Ga zasmehuje in spreminja. Bi brez **Deadpoola** sploh dobili Mangoldovega odraslega Logana in Waititijevega norčavega Thora (*Ragnarok*)? Ali je lahko njegova supermoč sploh kaj drugega kot Wolverinova regeneracija? Kar je na spletu, nikoli zares ne umre. Torej ni čudno, da je ekstradijetski brez 3D učinkov in brez doplačila. Da soobstaja z gledalcem in da se postprodukcija odvija kar pred našimi očmi. *Deadpool* vpričo nas montira; ustavlja, sestavlja in revidira. Že res, da je *Deadpool* Reynoldsovo remek delo, a je tudi filmska imitacija spleta, apoteoza interneta. **E**